

ת"פ 6667/01/17 - מדינת ישראל, משטרת ישראל, שלוחת תביעות נצרת צפוני נגד אימן עלאן

בית משפט השלום בנצרת
ת"פ 6667-01-17 מדינת ישראל נ' עלאן(עציר)

בפני בעניין:	כבוד השופט דניאל קירס מדינת ישראל משטרת ישראל, שלוחת תביעות נצרת צפוני עוה"ד נועה מלול
המאשימה	נגד אימן עלאן (עציר) באמצעות עו"ד ראיד עומרי מטעם הסנגוריה הציבורית
הנאשמים	

גזר דין

הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעובדות כתב האישום, אשר ייחס לו עבירה של כניסה לישראל שלא כחוק, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. ייחסה לנאשם גם הפרעת שוטר במילוי תפקידו, בכך שמסר פרטים כוזבים אודות זהותו. מבלי משים לא הורשע הנאשם בעבירת הפרעת שוטר, והצדדים לא התייחסו אליה בטיעונים לעונש.

סימן א'1 לפרק ו'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012 (ס"ח 101)) מבנה את שיקול דעתו של בית המשפט בבואו לגזור דין.

1. מתחם העונש ההולם

א. הערך החברתי הנפגע

הערכים החברתיים הנפגעים מכניסה לישראל שלא כחוק הם בטחון המדינה ותושביה (ת"פ (מחוזי חי') 36328-09-15 מדינת ישראל נ' מלחם, פס' 14 (18.2.2016)) וריבונות המדינה (ת"פ (מחוזי ים) 49845-01-14 מדינת ישראל נ' רשק, פס' 14 (11.12.2014)).

ב. מידת הפגיעה בערך החברתי הנפגע

אין בכתב האישום נתונים המצביעים על קלות יתרה או חומרה יתרה בנסיבות העבירה. עם זאת, שני הצדדים הפנו בענין מתחם הענישה ל-רע"פ 3677/13 **אלהרוש נ' מדינת ישראל** (9.12.2014), שעניינו עבירת שהייה בלתי חוקית לצורך פרנסה, נסיבות שבהן הפגיעה בערכים החברתיים הנפגעים קטנה יחסית (ענין **אלהרוש**, פס' 18; המדינה אמנם טענה בפני למתחם עונש גבוה יותר, אך זאת לאור המצב הבטחוני ולא בטענה שלא מדובר בעניינו בעבירת שב"ח לצורך פרנסה).

מתחם העונש ההולם

בענין **אלהרוש** עמד בית המשפט העליון על כך שמשמעות תיקון 113 היא יצירת הבניה בשיקול הדעת ואחידות בענישה, תוך שמירת עיקרון אינדיבידואליות בה ו"עם זאת, בית משפט זה גם הכיר בכך שעם הזמן יִצָר קורפוס של מתחמי עונש הולמים בנסיבות מסוימות" (שם, פס' 16). נקבע, כי מתחם העונש ההולם לעבירת שב"ח לצרכי פרנסה, שנעברה לראשונה, בהיעדר עבירות נלוות, עומד על עונש מאסר שנע בין מאסר על תנאי לבין מאסר בפועל למשך חמישה חודשים, כאשר חמישה חודשים אלה יכללו הן את תקופת התנאי והן את תקופת המאסר בפועל, ובנוסף לכך קנס שנע בין 0 ₪ לבין 2,000 ₪. נקבע, כי אם לנאשם עבר פלילי, ובכלל זה עבירת שב"ח, ניתן יהיה להתחשב בכך מבסגרת גזירת העונש "בתוך המתחם", שכן מדובר בנסיבה שאינה קשורה בביצוע העבירה (שם, פס' 31).

המאשימה הפנתה ל-ת"פ (ראשל"צ) 9871-10-16 **מדינת ישראל נ' חנאווי (עציר)** (10.10.2016), בו נקבע כי נוכח המצב הבטחוני כיום, מתחם העונש ההולם ברכיב המאסר נע בין חודש מאסר בפועל לבין מספר חודשי מאסר בפועל. השופט הבכיר **א' היימן** הפנה בענין זה לפסק הדין של בית המשפט העליון בענין **אהרוש** עצמו, בו נכתב:

"מידת החומרה של עבירת השב"ח נגזרת מהמצב הבטחוני. היא עשויה להשתנות עם שינוי העתים ואף עשויה להשתנות ממחוז למחוז. יש לבחון ולהתאים מעת לעת את מתחם העונש ההולם ואת העונש הראוי בתוך המתחם בגין עבירה זאת על פי תנאי הזמן והמקום, כך שאת מסקנתנו בפסק דין זה יש לבחון על רקע נסיבות ומצב בטחוני נתון" (פס' 65, ענין **אלהרוש**).

המצב הבטחוני בארץ, נוכח גל הפיגועים החל משלהי שנת 2015, קשה משהיה בעת שניתן פסק דין **אלהרוש**. דבריו של השופט הבכיר **היימן** מקובלים עלי, ויש להעמיד את מתחם העונש ההולם בגין עבירת שב"ח לצרכי פרנסה, ברכיב המאסר, על מאסר בפועל הנע בין חודש לבין ששה חודשים.

2. גזירת העונש של הנאשם:

עמוד 2

א. הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

1. **פגיעת העונש בנאשם** - נטען כי הנאשם אב לארבעה ילדים.

2. **פגיעת העונש במשפחת הנאשם** - ראו לעיל.

3. **נזק שנגרם לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעה** - לא נטען בענין זה.

4. **נטילת אחריות ומאמצים לחזרה למוטב** - הנאשם נטל אחריות על המעשה, בכך שהודה.

5. **מאמצים לתיקון תוצאות העבירה** - לא רלוונטי.

6. **שיתוף הפעולה של הנאשם (שיקול לקולא)** - הנאשם שיתף פעולה וחסך משאבים לתביעה ולבית המשפט בכך שהודה.

7. **התנהגות חיובית** - לא נטען לענין זה.

8. **נסיבות חיים קשות** - לא נטען לענין זה.

9. **התנהגות רשויות אכיפת החוק** - לא נטען לענין זה.

10. **חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה** - לא חריג.

11. **עבר פלילי או העדרו** - המאשימה ביקשה להגיש גליון הרשעות של הנאשם. תחילה התנגד הסנגור להגשתו; בהמשך הסיר את התנגדותו להגשת הגליון, תוך שמירת זכותו של הנאשם לטעון כי על בית המשפט להתעלם מהרשעות בבתי משפט צבאיים אשר מופיעים בגליון. הסנגור טוען כי יש להתעלם מהרשעה בבית משפט צבאי מאחר ולא נרשמה בבית משפט ישראלי, אלא בבית משפט זר. נטען כי בתי המשפט הצבאיים באזור פועלות מכוח הדין הבינלאומי נוכח מצב מסוים ועל מנת לעשות סדר באוכלוסייה הנמצאת באותו אזור. לטענת הסנגור, אמנם ניתן להביא הרשעה בבית משפט צבאי בפני בית משפט ישראלי, אך הדרך לעשות זאת הוא להביא את גזר הדין מבית המשפט הצבאי עצמו, ולא רישום בפלט מחשב.

הגעתי למסקנה שצודק הסנגור בטענתו, לפיה אמנם ניתן להביא בפני בית משפט בישראל גזר דין מבית משפט צבאי, אולם אין לעשות כן במסגרת גליון נתונים המופק על פי חוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א-1981. אבאר.

בת"פ (מחוזי ב"ש) 61415-01-12 **מדינת ישראל נ' עמרו (עציר)**, פס' 23-24, קבע כבוד השופט **א' אינפלד**:

"[...] מבחינת כללי הקבילות העקרוניים, היינו הרלוונטיות, אין מניעה מהגשת פסק דין מכל מדינה מתוקנת, כחלק מהנתונים אודות נאשם. שאלה אחרת עלולה להתעורר לגבי הדרך הפורמאלית של הגשת הרשעות

קודמות, ודרך אימות המסמכים. אולם, דווקא בנוגע לבתי המשפט אשר באזור יהודה ושומרון, אין בעיה זו מתעוררת. זאת, משום שהרישום הפלילי בישראל, הקביל בבתי המשפט, כולל את הרישום הזה באופן אוטומטי.

בהקשר זה אפנה לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 בו נקבע בסעיף 2(1) כי פרטי הרישום שיירשמו במרשם הם: 'הרשעות ועונשים של בית משפט או בית דין בפלילים (להלן - בית משפט) בשל פשעים ועוונות..'. דומה שהכוונה היא לכל בית משפט הדין בפלילים, ובית משפט צבאי באזור נכלל אף הוא בקטגוריה זו ומהווה חלק אינטגרלי מבתי המשפט שפסקי הדין שלהם נרשמים במסגרת המרשם הפלילי. זאת ועוד, עולה מסעיפים 3 וכן 4 עד 6 לתקנות שעת חירום (השטחים המוחזקים על ידי צבא הגנה לישראל שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, כי כל סמכויות המשטרה בישראל, ובמשתמע כולל ניהל הרישום, עומדות גם באזור. כמו כן, די פסק דין מהאזור מבחינות רבות כפסק דין בישראל. אפילו לגבי הזכאים לקבל את הרישום, הורחבה הרשימה גם למפקדים באזור ולבית המשפט הצבאי. נמצא כי ניתן ללמוד על השתלבות זו צדדית, כאשר מחד גיסא פסקי דין של בתי משפט צבאיים נרשמים במרשם הפלילי, ומאידך גיסא המרשם הפלילי יכול להיות מוצג, בין היתר, גם בפני בתי משפט צבאיים".

להבנתי, הדין שונה. אכן, סעיף 2(1) לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים קובע כי פרטי הרישום שיירשמו במרשם הם 'הרשעות ועונשים של בית משפט או בית דין בפלילים (להלן - בית משפט) בשל פשעים ועוונות', אולם המונח "בית משפט" בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים אינו כולל בית משפט צבאי באזור. "בית משפט" אינו מוגדר בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים. עם זאת, הוא כן מוגדר בפקודת הפרשנות [נוסח חדש]. בסעיף 1 לפקודה נקבע כי בכל חיקוק שיינתן אחריה, "יתפרשו כל מילה וניב שבסעיף זה כאמור בצדם להלן". "בית משפט" מוגדר בסעיף 1 הנזכר כ"כל בית משפט בן-סמך לשפוט בישראל". הגדרה זו קיימת כפי שהיא באותה פקודה למצער מאז פרסום הנוסח החדש בשנת התשי"ד (ראו דיני מדינת ישראל [נוסח חדש] 1). בית משפט צבאי הוא בן-סמך לשפוט באזור ואינו בן-סמך לשפוט בישראל (ראו והשוו החלטתו של כבוד השופט **ד"ר ע' קובו** ב-ת"פ (פ"ת) 44223-06-13 **מדינת ישראל נ' שרים**, פס' 12 (25.11.2013)).

עיון בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים כמכלול אינו מצביע על הגדרה משתמעת אחרת של המונח "בית משפט". סעיף 5(א) לחוק מסמיך את המשטרה למסור מידע מן המרשם לרשויות ובעלי תפקידים המפורטים בתוספת הראשונה. בפריט י' לתוספת הראשונה מופיע:

בית משפט או בית דין באחת מאלה:

(1) הגילוי הוא מהותי לנושא הדין;

(2) הגילוי נדרש לבירור מהימנותו של עד ובעל דין ביקש את הגילוי".

סעיף 27 לחוק קובע:

מסירת מידע מן המרשם הפלילי

27. בתקנות-שעת-חירום (יהודה והשומרון, חבל עזה, רמת הגולן, סיני ודרום סיני - שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ז-1967, אחרי תקנה 4 יבוא:
א.4 (א) המשטרה רשאית למסור מידע מן המרשם הפלילי לרשויות ולבעלי תפקידים באזור המפורטים להלן, לפי דרישתם ולצורך מילוי תפקידם:

...
(2) בית משפט צבאי

...

ראינו כי ממילא הוסמכה המשטרה בסעיף 5(א) לחוק למסור מידע מהמרשם ל"בית משפט", ופרשנות מונח זה ככולל בית משפט צבאי הופכת את תקנה 4א(א)(2) לתקנות-שעת-חירום שבסעיף 27 לחוק למיותרת. חזקה על המחוקק שאינו משחית מילותיו לריק ובהתאם, כי ההסכמה הנוספת בקשר לבית משפט צבאי בסעיף 27 היתה נדרשת, כי בית משפט צבאי אינו נכלל בגדר המונח "בית משפט" בתוספת שאליה מפנה סעיף 5(א) לחוק.

אוסף: יטען הטוען כי ההסמכה בתקנה 4א לתקנות-שעת-חירום רחבה מאשר זו בפריט י' לתוספת הראשונה לחוק, שכן בראשונה מוסמכת המשטרה למסור מידע מהמרשם "לפי דרישתם ולצורך מילוי תפקידיהם" של הרשויות הנזכרות בה, ואילו ההסמכה למסור מידע ל"בית משפט" בפריט י' לתוספת הראשונה לחוק מוגבלת לנסיבות שבהן הגילוי מהותי לנושא הדיון או שהמידע נדרש לצורך קביעת מהימנות. לפי פרשנות כזו בפנינו בסעיף 5(א) לחוק הסמכה הכוללת בתי משפט בישראל ובתי משפט צבאיים באזור בנוגע לשני עניינים פרטניים, ובנוסף, בסעיף 27, הסמכה רחבה יותר אשר אינה מיועדת לכל "בית משפט" אלא לבית משפט צבאי באזור דווקא. ההיסטוריה החקיקתית של סעיף 27 אינה תומכת בפרשנות שכזו. סעיף 27 לחוק לא נכלל בהצעת החוק המקורית, אלא הוסף להצעת החוק לקראת הקריאה והשניה והשלישית. מהסבר נציג משרד המשפטים ג' וייסמן שהציג את התיקון בישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט לא עולה כי התיקון התבקש כי הסמכויות בענין העברת מידע מהמרשם לבית משפט צבאי לפי סעיף 5(א) לחוק לא היו מספיקות, אלא שהתיקון נדרש כי לא היה בהצעת החוק המקורית, ללא הוספת סעיף 27, כדי לאפשר העברת מידע לאזור. מר וייסמן מסר כי "נתבקשנו על ידי הצבא לאפשר למשטרה להעביר מידע מהשטחים. אז הכנו תיקון עקיף של תקנות שעת-חירום" (פרוטוקול ישיבה מס' 300 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-9, 5 (27.4.1981)). הקורא משפט זה של מר וייסמן בעיון יגלה כי יש בו טעות: הכוונה היא לכך שהצבא ביקש לאפשר למשטרה להעביר מידה "אל השטחים" ולא "מהשטחים". אמנם על רקע השאלה המתעוררת בתיק זה, האם ניתן להעביר מידע דווקא מ"השטחים" אל המרשם הישראלי, מדובר בטעות אירונית. אולם אין ספק שמדובר בטעות, שכן, סעיף 27 מושא התיקון להצעת החוק אכן עוסק כל כולו להעברת מידע "אל" האזור: הוא מסמיך את המשטרה "למסור מידע מן המרשם לרשויות לבעלי תפקידים באזור...". המסקנה היא שתקנה 4א(א)(2) המסמיכה את המשטרה למסור מידע ל"בית משפט צבאי" באזור הוספה לתיקון בתקנות שבהצעת החוק, מאחר והמונח "בית משפט" בחוק אינו כולל בית משפט צבאי באזור.

סיכום ביניים: משמעות "בית משפט" בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים היא בהתאם להגדרת מונח זה בפקודת הפרשנות - קרי, אך בית משפט בן-סמך לשפוט בישראל - ונוסח סעיף 27 לחוק העוסק ב"בית משפט צבאי" תומך בפרשנות זו ואינו גורע ממנה.

מאחר ו"בית משפט" בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים אינו כולל בית משפט צבאי, המרשם הפלילי על פי החוק אמור לכלול הרשעות וענשים בשל פשעים ועוונות בבתי משפט בישראל, ולא אלה שבבית משפט צבאי. על כן, צודק הסנגור בטענתו לפיה ככל שרצתה המאשימה להוכיח הרשעות בבתי משפט צבאיים, היה עליה להגיש את גזרי הדין מבתי המשפט הצבאיים.

עיון בגיליון ההרשעות של הנאשם בעניינו (ת/1) מעלה כי יש לו הרשעות בפשעים או עוונות בבתי משפט בישראל: הרשעה משנת 2002 בגניבת רכב, חבלה במזיד ברכב וכניסה לישראל שלא כחוק; והרשעה בבית משפט לנוער בירושלים, בגין ניסיון לגניבת רכב, חבלה במזיד לרכב, החזקת כלי פריצה לרכב, וכניסה לישראל שלא כחוק. יוזכר כאן כי לא נטען כי במקרה דנן נכנס הנאשם לישראל על מנת לבצע עבירה אחרת וכאמור, שני הצדדים טענו על-בסיס פסיקת בית המשפט העליון בקשר לעבירת שב"ח לצורך פרנסה.

ב. **שיקום; הגנה על שלום הציבור; הרתעת היחיד; הרתעת הציבור** - אין נתונים שיש בהם כדי להצדיק חריגה ממתחם הענישה הולם במקרה זה.

ג. **נסיבות נוספות** - אין נתונים.

הסנגור הפנה למספר גזרי דין שבהם עונש המאסר שהוטל היה קצר: הוא הפנה ל-ת"פ (נצ') 28925-11-16 **מדינת ישראל נ' זידאת (עציר)** (15.12.2016), בו הושת מאסר כאורך ימי המעצר, אולם שם צוין כי הנאשם עמד להתחתן יומיים לאחר מועד מתן גזר הדין וכן צוין כי הנאשם נעדר עבר פלילי, נסיבות שונות מאלה שבעניינו. כן הפנה הסנגור הנכבד ל-ת"פ (נצ') 62249-11-16 **מדינת ישראל נ' אלסעדי** (28.11.2016) בו הורשע הנאשם (שם) בעבירת שב"ח ועבירה נלוות בענין הכשלת שוטר (אשר הוגדרה בידי בית המשפט כעבירה קלה ממנה חזר הנאשם בחקירתו), והושתו 21 ימי מאסר בפועל, אולם גם באותה פרשה צוין כי לנאשם שם אין עבר פלילי, ובית המשפט עמד שם על טענות הפליה שלא נטענו כאן. עוד הפנה הסנגור ל-ת"פ (נצ') 15706-12-16 **מדינת ישראל נ' משאלח'ה (עציר)** (15.12.2016) בו הושתו 9 ימי מאסר בפועל, אולם גם שם מדובר היה באדם ללא עבר פלילי. לא עולה מההנמקה בשלושת גזרי הדין הללו כי ההחמרה במצב הבטחוני בארץ נשקלה בהם.

לאור כל האמור, לרבות עברו הפלילי של הנאשם בבתי משפט בישראל והזמן שחלף מאז הרשעות אלו, הנני משית על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. 45 ימי מאסר בפועל, בניכוי הימים בגינם היה הנאשם עצור בתיק זה.

ב. 60 ימי מאסר על-תנאי. התנאי הוא שהנאשם יימנע מביצוע עבירה נוספת על חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 במשך שנתיים.

ג. חתימה על התחייבות בסך 2000 ₪ להימנע מביצוע עבירה נוספת על חוק הכניסה לישראל במשך שנתיים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בנצרת תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ג טבת תשע"ז, 11 ינואר 2017, במעמד הצדדים.

דניאל קירס, שופט